

Bezohledná, bezcharakterná, šílená kráva. Rotvajlerka v Downing Street, která nemá problém stisknout tlačítko pro odpálení jaderných zbraní. Novou britskou premiérkou se stala Liz Trussová

- CZ24 News | 5. září 2022

UK: Tvrdá žena, která nenávidí prohry a tvrdě si jde za svým. Tak kolegové popisují budoucí britskou premiérku Liz Trussovou. Dosavadní ministryně zahraničí zúročila léta budované kontakty a širokou popularitu mezi straníky.

Když bylo Liz Trussově sedm let, zhostila se ve školní hře na parlamentní volby role Margaret Thatcherové. Jenže na rozdíl od legendární premiérky, které ve stejném roce dovedla konzervativce k historickému vítězství, malá Liz zcela pohořela.

„Chopila jsem šanci za pačesy, pronášela vášnivé proslovy, ale nedostala jsem ani jeden hlas. Ani já sama jsem pro sebe nehlasovala,“ vzpomínala po čase již jako prominentní politička v rozhovoru pro portál The Scotsman.

O bezmála čtyři dekády později se dostala na samotný vrchol britské politiky: přibližně 200 000 členů Konzervativní strany během měsíc trvajícího hlasování rozhodlo, že nahradí odcházejícího Borise Johnsona v čele strany a tím pádem i v Downing Street 10, sídlu ministerského předsedy.

Narodila se před 47 lety v Oxfordu do rodiny profesora matematiky a zdravotní sestry. Rodiče podle ní byli stoupenci krajní levice a na začátku 80. let chodili s malou Liz na demonstrace pro jaderné odzbrojení. Ovšem když dostala vlastní rozum, názory svých rodičů zavrhl. Nejdřív se dala k liberálním demokratům, po studiích filozofie, politologie a ekonomie na Oxfordu přešla do Konzervativní strany.

Časem si jí všiml lídr konzervativců David Cameron a vybral ji jako kandidátku do parlamentu za volební obvod South West Norfolk, který také v roce 2010 bezpečně získala. V té době se také podílela na vzniku knihy Britannia Unchained, v níž spolu s dalšími konzervativci navrhovala omezení státních regulací.

Nástupem do Westminsteru započal její pomalý, ale vytrvalý postup vládními institucemi: za Camerona dělala státní podtajemnici pro péči o děti a vzdělávání, pak byla jmenována ministryní životního prostředí a venkova, za Theresy Mayové se jako první žena v historii stala ministryní spravedlnosti.

Spolupracovníci a známí ji líčí jako tvrdou ženu s vrozeným instinktem pro politiku, která si jde tvrdě za svým a nesnáší porážky. „Když se zakousne do nějakého problému, jediný rozdíl mezi ní a rotvajlerem je v tom, že rotvajler nakonec povolí,“ vyličil její povahu jeden z jejích nejbližších přátel.

Podmínkou úspěchu v politice je ovšem i názorová flexibilita, a tu názorně demonstrovala v otázce brexitu. Zatímco před referendem se otevřeně stavěla pro setrvání, po vítězství protievropského

tábora změnila názor a začala hlásat, že brexit je šance, jak „otřást zaběhnutými pořádky“.

Tu šanci dostala a nepočínala si v ní vůbec špatně: když z ní Boris Johnson udělal ministryni pro zahraniční obchod, Trussová uzavřela postbrexitovou dohodu o volném obchodu s Japonskem a z velké části připravila obdobnou smlouvu s Austrálií.

Před rokem ji skandály stíhaný premiér odměnil za neotřesitelnou loajalitu a udělal z ní ministryni zahraničí – samozřejmě také proto, aby posílil své křídlo v čím dál víc rebelující Konzervativní straně.

V nové funkci na sebe upozornila například návštěvou britských jednotek rozmístěných v Estonsku, během níž se projela tankem. Konzervativní média rychle oprášila slavnou fotografii „tankistky“ Thatcherové z roku 1986 a začalo ní se spekulovat jako o možné nástupkyni Borise Johnsona.

Po začátku války na Ukrajině zaujala tvrdou linii a přičinila se o to, že Londýn začal být vnímán jako jeden z nejlepších spojenců Kyjeva. Body jí přidalo i propuštění dvou Britů íránského půdou, kteří byli vězněni v Íránu.

Přestože nemá příliš výrazné charisma a někdy působí poněkud prkenně, ve straně se stala nejpopulárnější ministryní Johnsonovy vlády. Na image dlouhodobě pracovala skrze velice aktivní práci se sociálními sítěmi, oblibu jí také zaručovaly její libertariánské protržní názory a hlasitý odpor proti cancel culture.

A tak když se v červenci šikovným manévrováním dostala mezi finálovou dvojici kandidátů na předsedu strany, málokdo pochyboval, že někdejšího ministra financí Rishiho Sunaka skutečně porazí.

Elegantní ekonom sice možná má lepší recepty na zkrocení inflace, členové strany mu však nikdy neodpustili, že premiérovi v nejkritičtější chvíli svou rezignací vrazil dýku do zad a už před svým odchodem si připravoval půdu pro kandidaturu.

Na Trussovou během kampaně vyplulo, že před lety během ministerské debaty o produktivitě práce prohlásila, že by Britové měli „víc makat“. Zaujala také svým váháním nad dotazem, jestli je francouzský prezident Macron přítel, či nepřítel. „Porota ještě nerozhodla,“ odpověděla Trussová k veliké nelibosti Elysejského paláce.

V jejím případě už porota rozhodla a tak je jasné, že ji královna Alžběta II. v úterý přijme na zámku Balmoral a jmenuje ji novou premiérkou.

[ZDROJ](#)